

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník 89

Číslo 6

8. února 2009

Cena: 7 Kč

JEDNOTA NENÍ UNIFORMITA – STUDENTSKÁ EKUMENICKÁ BOHOSLUŽBA

Studenti, společně se zástupci vedení teologických fakult a škol, se sešli v pondělí 19. ledna při studentské ekumenické bohoslužbě slova v kostele Jana Křtitele Na Prádle. Již podruhé tak hostila náboženská obec s duchovním a vikářem Mgr. Janem Židlickým v jednom z nejstarších (1. pol. 13. stol.) kostelíků v Praze tuto ekumenickou bohoslužbu, konanou v rámci Týdne za jednotu křesťanů, který se slaví mezi křesťany na celém světě již 101 let. Současně se uskutečnila tato bohoslužba v rámci tzv. Noci otevřených kostelů, kterou již potřetí, právě v Týdnu za jednotu křesťanů, zorganizovala Ekumenická rada církví. V tomto roce se do ní zapojil: Sbor Církve bratrské, kde probíhala hlavní ekumenická bohoslužba za účasti představitelů církví v ČR, kterého se za naši církev zúčastnil bratr patriarcha ThDr. Tomáš Butta, na niž dále navazovaly hudební programy – v chrámu sv. Mikuláše na Staroměstském náměstí varhanní koncert prof. Rabase; v kostele ČCE U Salvátora koncert Vladimíra Mertý a Slávka Klecandra, v pravoslavném chrámu sv. Cyrila a Metoděje zpěvy z Taizé. Paralelně s koncerty bylo možno navštívit díky Židovské obci Praha i Jeruzalémskou synagogu a rovněž výše zmíněné Studentské ekumenické bohoslužby.

Tak jako již loni vedli bohoslužbu studentští zástupci Evangelické a Husitské teologické fakulty UK, letos pak společně s proděkanem Katolické teologické fakulty UK. Po dr. Phnuelovi Oswetto, tč. již vysvěceném knězi Církve československé husitské v Keni, který, coby ještě student, kázal při 1. studentských ekumenických bohoslužbách loni, ujala se letos služby výkladu textů ve svém kázání studentská farářka na ETF UK Mgr. Eva Šormová. Výkladem textu Janova

evangelia 17,6-11 vedla zúčastněně k úvahám o jednotě, která „není založena na tom, aby všichni věřící byli unifikováni. Je to jednota postavená na prastarém pravzoru lidství a stvořenosti světa, která byla na počátku u Boha. Nejde o jednotu deklarovanou či vynucenou, ale jednotu založenou ve vztahování se k Bohu a lidem.“ Proti pochybnostem, zda je taková jednota vůbec možná, se postavila sestra farářka svérázným tvrzením, že ví: „Že víra v Boha je dar, ale my můžeme a smíme uvěřit tomu, že jednota lidství existuje, že to není pouhý sen, pouhá fantasmagorie našeho ducha, našich představ.“ V závěru svého kázání pak došla i k tématu jednoty církve: „Ano, jednota církve není jen vysněný sen. Jednota církve proniká do tohoto světa všude tam, kde ti, kteří poznali a uvěřili jménu Božímu, které bylo zjeveno a dáno lidem v životě, smrti i v zmrtnýchvstání Ježíše Krista. Jednota církve se děje všude tam, kde je stráženo - zachováno svaté jméno Boha Otce. Všude tam, kde jsme druhá stráženi v tomto světě a na druhá straně víme, že náš Pán před námi prošel cestou, která vede do nebeského království.“

Při bohoslužbě bylo vyjádřeno i vstupní čtení z Ezechiela, 37. kapitoly. Jak je zde řečeno Ezechieli, který měl ze dvou dřev udělat jedno, tak byla při bohoslužbě svazována vždy dvě dřívka, s nimiž se v počátku bohoslužby rozešli liturgující studenti mezi shromážděnou, vpravdě ekumenickou obec, aby nejprve naznačili naše rozdělení. Tento symbolický akt, jakož i letošní texty a pořad bohoslužeb připravili křesťané z Korey, politicky rozdělené země. Aktem svázání dřívek u baptisteria byl vyjádřen symbol sjednocení. Shromážděná obec vyjadřovala touhu po jednotě i zpěvem písní P. Ebena (Jeden Pán, jedna

Pražský biskup ThDr. David Tonzar na studentských bohoslužbách

víra) a D. Trautweina (Pane, dej, ať nás nic nerozdvojí) v doprovodu absolventky konzervatoře Ivy Javorkové, tč. rovněž studentky UK HTF. Před pozhánáním vyzval na místě oznámení bohoslužbě předsedající proděkan KTF UK dr. Vojtěch Eliáš takto ekumenicky sdruženou obec k vzájemnému představení přítomných. Zajímavé bylo, že i v tomto komorním kruhu věřících byli téměř

paritně zastoupeni jak studenti a učitelé – duchovní, mezi nimiž nechyběl ani děkan ETF UK doc. ThDr. Martin Prudký, tak současně věřící zvláště ze tří tradic: římskokatolické, českobratrské evangelické a československé husitské. Pražský biskup ThDr. David Tonzar, Th.D., který se účastnil bohoslužby současně také jako ředitel Husova institutu teologických studií, na závěr představil ve svém pozdravu

vizi společného stolu v Božím království i přes současné zařazení v té které denominaci a připojil výzvu, směřovanou i do vlastních řad, aby učitelé a vedení škol dbalo na výchovu a vyučování v ekumenickém duchu ve snaze o co nejobektivnější interpretaci i událostí naší historie.

Hana Tonzarová,
tajemnice pro ekumenu

K SOUČASNÉMU EKUMENISMU

Milí sourozenci, chci začít osobní vzpomínkou z doby mých prvních zkušeností, které se týkají takovýchto společných večerů. V době společných večerních modliteb v Kolíně (1968–1972) bylo u nás zvykem jít s naším kroužkem k sobot-

ním bohoslužbám – někdy katolickým, někdy evangelickým. Samozřejmě jsme se účastnili slavnostního pohostění svátostí večere Páně, při kterém nás faráři i kněží "trpěli". Nikdy jsme přitom necítili žádné houževnaté lpění na konfesně vymezeném náboženství.

Po dvou letech společné práce jsme se sešli ve větším společenství asi 60 lidí, abychom se lépe poznali. Při vzájemném představování docházelo k překvapujícím poznáním, např.: „Ach, o tobě jsem si myslel(a), že jsi evangelík...“ Nebo: „Ty jsi katolík?“ Bylo nám stále jasnější, že rozlučka 16. století už nebyla naše. Při tomto setkání jsme sloužili bohoslužbu se společnou večerí Páně. Pak se optala jedna přítelkyně katolické novinářky Vilmy Sturmové, zda musí jít ještě zítra, v neděli, na mši. Mnozí z nás, ale ani já, jsme této otázce neporozuměli. Přece jsme se o Ježíše Krista spolu rozdělili. Co je pro nás po ekumenické stránce společné, je víra v Boha Stvořitele, orientace na ukřivděné, ztracené a opuštěné jako na milé Boží děti, kterým Kristus v chaotickém světě pomáhá, což je nekonečně víc a důležitější, než jen chápání Bible a svátostí. Ve stávající praxi víry a jednání bylo rozdělení dávno překonáno. To cítíme i dnes – oživení křesťanství

v modlitbách za mír, v kampani o odpadcích, ve spolupráci pro lidská práva textilních otroků se neptáme po tradiční církevní příslušnosti a dogmatickém chápání. Když nás opatrní váhavci varují a říkají: „My ještě nejsme tak daleko,“ činíme se sami nevěrohodnými, jestliže na to spoléháme. Otáležící a zdrženlivá taktika zapírá toho, který se za nás přimlouvá. Právě jsme to přece slyšeli: „Všichni mají být jedno. Jak ty, Otče, jsi ve mně, tak já jsem v tobě. Otče, chci, aby také ti, které jsi mi dal, byli tam, kde jsem já.“ (Jan 17,24n)

Otázky o interkomuniu už dnes nezajímají kromě biskupů a profesorů teologie žádného člověka víry. Dnes máme na řešení důležitější otázky. Například, jaký máme my křesťané a křesťanky postoj ke globalizaci nebo jak svátost večere Páně spojit tak, jak tomu bylo dříve, s židovskou hostinou, jak se o to dnes pokoušejí ženy na mnoha místech. Hostina je k nasycení, ne jen jako symbolický akt. Při církevních dnech ve Stuttgartu to bylo formulováno: „Více jísti při večerí a více se modlit při jídle!“ Je důležité, aby měla večere integrující funkci a i okrajové skupiny jako např. bezdomovci do ní byli pojmuti. Má to mnoho společného s rozdělením radosti. *Dokončení na str. 4*

PALACHŮV TÝDEN PO DVACETI LETECH

Je mnoho odpudivých událostí z minulého režimu, které se hodí do oběhu ne pro hloubkové zkoumání, ale spíš pro zastření některých současných politických nechutností, které chtě nechtě připomínají mocenskou sílu jednostrany. Trvání to nemá, ale zmatek v hlavách lidí způsobí; dost živná půda pro povrchní úsudky a odsudky minulého i současného, souvislost aby se vyhrabávala prstíčkem, ale kdy, která, když vzápětí se předhodí "k poznání" jiné sousto – třeba spisovatel Kundera. Abychom byli rádi, že žijeme v socialismu, házeli nám komunisté do kritického přemýšlení o jejich vládě válečné palíče, dolary podplacené nezávislé iniciativy, štvavou Svobodnou Evropu, Havla, atd., atd.

„Co byl Palachův týden,“ zeptala se mě 17letá studentka ekonomického gymnázia v těch dnech, kdy se na

onen týden vzpomínalo v novinách a ve všech sdělovacích prostředcích. „A kdo byl Jan Palach víš?“ „To jo, upálil se někde na Václaváku na protest vstupu pěti armád do Československa,“ odpověděla školometsky. „Tak docela ne,“ poučuji, „upálil se až po pěti měsících od toho vstupu, kdy se s novými, okupačními poměry lidé začali smířovat a on svým činem chtěl zburcovat jejich svědomí, národní hrdost, jejich právo žít ve svobodném, suverénním státě a povinnost tak žít! Čili pro tu svobodu něco dělat, neztratit ducha, nepoddát se porážce jako nějaké dobytče.“

Zdálalo se mi, že dívka na mne hledí bezduše. „A ten Palachův týden?“ „... se uskutečnil až po dvaceti letech jeho sebeoběti. Teprve po dvaceti letech došel jeho vzkaz národu naplnění. Původně šlo jen o to, položit na Václavském náměstí pár kytiček jako

vzpomínku – že Palach není zapomenut. Výzvu pustily do oběhu nezávislé iniciativy – já to věděla z Hnutí za občanskou svobodu, proto jsem tu neděli 15. ledna jela metrem k Muzeu s kytičkou. Vlak projel stanicí bez zastavení - vchody a východy zamířované. Cha, cha, to je nápad, zasmáli jsme se, co jsme jeli k Muzeu se stejným úmyslem, a putovali jsme tam po svých z dalších stanic. Nešlo to lehce, naopak těžko a s nadávkami, protože Václavské i přilehlé ulice obsadily útvary Národní bezpečnosti a Lidových milicí snad od samého kuropění. Jejich agenti v civilu lítali náměstím křížem krážem a nabízelí ozbrojencům "živly", které v zárodku krotily bílými holemi a kopanci. Na vzdor tomu občanů přibývalo. Srocují se jinde, shlukují, posilují se jménem prezidenta Osoboditele, křísí jeho *Dokončení na str. 3*

Rozrazil

Před mnoha lety byla jedním z mých světů poezie. Světová i česká. Z českých básníků Mácha, Seifert, Zahradníček, Holan, Halas, Kainar, Kundera, Orten, Skácel, Hrabě...

Vzpomínám, jak jsem Jana Skácela, jehož jsem znal osobně, zval do kostela, protože jsem jej miloval, jeho poezii, jeho pregnantní vyjádření, jeho moravanství. Slušně, ale zásadně odmítl. Vždy se taktně omluvil a do církve nešel. Oslovoval jsem tehdy i básníka Oldřicha Mikuláška.

Bylo mi líto těch českých gigantů poezie – kteří tak nádherně zkratkou, třemi, čtyřmi slovy vyjádří to, co prozaik, esejista, filosof, teolog "okecává" mnoha stránkami – to, že neznají evangelium.

V poezii je skryta velká síla. Vidíme to v Písni písní v Bibli. Po obrácení jsem na čas čtení básní odložil. A nedávno se mi dostala do rukou kniha od české evangelické básničky Marie Rafajové "Za ním", a v ní, v sérii básní z přírody, několik veršů – Rozrazil.

Pod rybízovým keřem

teskný ševel

Mé jméno Rozrazil

a říkají mi plevel

ač kvetu ze všech sil...

Cítíte ten výkřik srdce „říkají mi plevel, ač kvetu ze všech sil“?!

Kolik z nás, Božích dětí, je takových rozrazilů? Bůh nehledí na to, co často o nás říkají lidé – jak se jim jevíme – Pán hledí k srdci. „...ač kvetu ze všech sil...“ Bůh vidí naše motivy. Naše touhy, sny, přání. Naše nasazení. (Mt 6,28–30, L 6,47). Bůh vidí naše srdce...

Nevytrhávejme koul s pšeníc (Mt 13,24–30). Může koul kvést ze všech sil, tak jako rozrazil? 5. Mojžíšova 6,5 – Milovat budeš Pána Boha svého z celého srdce svého, ze vsí duše své a ze vsí síly své! Bůh zná rady srdcí, a není přijímač osob. Opakuji se, snad proto, že jsem to sám prožil...

Bůh vám žehnej a dej zjevení vidět i pod rybízovým keřem, v plevelném šeru, touhu kvést ze všech sil... (Pán změní plevel v čistou lilii.)

Petr Mečkovský

Z kazatelského plánu

5. neděle po Zjevení Páně

Téma: Blaze těm, jimž křivda se děje

Křesťan, jenž s církví vyznává: "Kristus - život náš", snáší i mnohá utrpení a nezoufá si, protože je v něm živ Kristus. Ježíš před učedníky netají, že budou mít ve světě soužení. To vše je právě znamením pravdivosti evangelia. Skoro se dá říci, že ten, kdo pro své životní vyznání víry v Ježíše Krista nikdy netrpěl, zproblematizoval své křesťanství stejně jako ten, kdo měl či má na růžích ustláno. Do postního doznání vin náleží proto i doznání viny za úzkostlivou opatrnost, abychom nepřišli o nic, co nám nabízí svět, zatímco věčná sláva je nám lhotejná.

Vstup: Ž 62,2-9

Tužby:

2. Aby každý z nás se srdcem otevřeným přijímal Ježíše Krista a nelekal se ve svých dnech obtížné cesty za ním...
3. Abychom všichni po vzoru svědků a mučedníků Páně pro pravdu evangelia byli ochotni trpět a přinášet oběti...

Epištola: 1 Pt 4,12-19

Evangelium: Mt 5,10

K obětování: 2 K 1,6-7

K požehnání: Ř 8,16-18

Modlitba:

Pane, ty jsi naše potěšení v nesnázích, ty jsi naše síla, když umdléváme v zápase o tvou pravdu a ve službě tvé lásky. Děkujeme, že jsi ve všem našem utrpení s námi. Děkujeme, že budeme mít podíl na slávě nám připravené v nebesích. Amen.

Vhodné písně: 246; 324

PŘEČTĚTE SI V BIBLI

Naše církev náleží k reformačním církvím, které mají za základ zbožnosti Písmo svaté. Ale v některých našich náboženských obcích se bohužel nekonají biblické hodiny. Proto postupně předložíme několik programů pro ty věřící, kteří se doma sami chtějí s Bibli. Věříme, že tato četba je bude inspirovat k zamýšlení a modlitbě.

(pokračování z minulého čísla)

Hledání 3

Izajášovo vybidnutí: „Hleďte v knize Hospodinově a čtěte“ je výrokem určeným do konkrétní situace. Prorok zvěstuje soud nad Edómem a lidé si jeho prorocství mají ověřit v Písmu: Kde je poslušný lid, tam je Boží milost, kdo se obrací proti Hospodinu, tomu se dostane pravého opaku.

Iz 34,16

Izajášova výzva, abychom Hospodina volali a vzývali, abychom se Hospodina dotazovali, zněla lidu Izraele jinak než nám. "Dotazování Hospodina" byl původně odborný výraz pro zjišťování Hospodinovy vůle prostřednictvím kněze nebo proroka. Když byl jeruzalémský chrám rozbořen a takové dotazování nebylo možné, rozumělo se dotazováním rozvažováním nad Hospodinovým zákonem a zachováváním jeho příkazů. Takové dotazování přivádí člověka do Boží blízkosti.

Iz 55,6; 58,2

Hospodin na lidi pohlíží z nebe. Chce

vidět, má-li kdo rozum a hledá Boha, tj. dotazuje-li se po jeho vůli.

Ž 14,2

Někdy musejí přijít Boží zkoušky, soudy a tresty, aby se člověk v pokání k Bohu vrátil. Tak Izraelci spolu s Judejci přicházeli s pláčem a hledali svého Boha, když se naplnil čas a Boží soudy postihly i mocný Babylón. Zajatý lid se vracel na Sijón a kajícíně vyznával svou vinu.

Jr 50,1-7; Jl 2,12-17

Pokud se v Novém zákoně píše o Ježíšově předpovědi "Budete mě hledat", šlo tu spíš o postrádání Ježíšovy tělesné přítomnosti. V přeneseném slova smyslu může i dnes člověk toužit po Ježíši vzkríšeném, neboť on svou přítomnost slíbil svým věrným až do skonání tohoto věku.

J 7,34; 8,21; 13,33

Začali jsme svou úvahu osobní duchovností setkat se s Bohem v dnešním hlučném světě v ovzduší ateismu. Osobním vyznáním a modlitbou končíme dnešní téma:

Bože, Bůh silný můj ty jsi, tebe hned v jitre hledám, tebe žízní duše má, po

tobě touží tělo mé v zemi žíznivé a vyprahlé, v níž není vody. (kral.)

Ž 63,2

V den svého soužení Pána hledal jsem (kral.), v noci jsem k němu vztahoval ruce bez umdlení (ekum.)

Ž 77,3

Hledal jsem Hospodina a vyslyšel mne (kral.). Dotazoval jsem se Hospodina a odpověděl mi. Vysvobodil mne ode všeho, čeho jsem se lekal. (ekum.)

Ž 34,5

Dar a růst víry

Často slyšíme, že víra je dar. Podle tohoto názoru k setkání s Bohem dojde bez naší zásluhy, bez naší aktivity. Je to milost, kdy Bůh poodhalí clonu svého tajemství a zjeví se nám. Ovšem toto obdarování přichází mnohdy jako odpověď na dlouhé hledání, pochybování, niterné bojování. V každém případě je to zkušenost víry, zážitek nevýslovný.

Texty vybrala:

Jiřina Kubíková

(pokračování příště)

Nad Písmem

MILOSRDENSTVÍ VÍTĚZÍ NAD SOUDEM

Mt 5,7

Totalitní režim, ve kterém jsem vyrostla a ve kterém jsem prožila dvě třetiny svého života, považoval víru, ale také milosrdenství za buržoazní přežitky, za maměný čas, tam, kde by se měl člověk věnovat "práci". Pod tímto pojmem si představoval uplatňování práv a povinností. Povinnosti začlenit se bez reptání do daného systému, povinnosti porodit děti a dát je všanc výchovnému systému státu, povinnosti vytvářet materiální hodnoty podle plánu, který kdosi stanovil, k účelu, o kterém kolovala ve většině případů jen šeptanda. Za to se mohl dožadovat práv na základní materiální potřeby, aby nebyl odkázán na žádné milosrdenství a nepotřeboval žádného Boha. Co z toho vzniklo, víme: úderníci, kteří soutěžili za všech okolností, všude a s každým; zelené mozky, jejichž jedinou radostí bylo vypínat hrud' a stavět druhé do latě; povinné oslavy, které se podobaly orgiím, v jejichž závěru většina už jen zvracela; budování chat, kde soudruh mohl být aspoň dva dny v týdnu člověkem.

Taková společnost mi připadá jako mraveniště: lidé pilně pracují, dávají si signály tykadly, ale neumějí mluvit; jako naleštění roboti, kteří perfektně vykonávají to, k čemu jsou naprogramováni, ale jejichž kontakty jsou čistě účelové; jako krásná panna, která marně hledá toho, kdo jí dá dar řeči.

„Trůn bude upevněn milosrdenstvím,“ říká Izaiáš 16,5. „Blaze národu, jemuž je Hospodin Bohem, lidu, jež si zvolil za dědictví“ Žalm 33,12. Člověk je jediný tvor na této planetě, jehož vzpřímená postava vyjadřuje jeho výsadu, že s ním Bůh uzavřel smlouvu, která je nesena, udržována a naplňována milosrdenstvím. Bez milosrdenství, které znamená věrnost, trpělivost, ohleduplnost a sdílení se

s druhým člověkem za všech okolností, nemůže trvale existovat rodina, církev, stát ani ekonomický systém. Bez milosrdenství je manželství vězením, škola mučímou, práce galejemi a jízda autem krajně riskantním podnikem. „Blaze milosrdným,“ říká Ježíš v našem textu. Blaze tomu, kdo dostal dar řeči milosrdenství – skrze milující matku či otce, skrze utrpení a ponížení, skrze dítě, ženu, člověka, v němž zakusil milosrdenství Toho, jehož milosrdenství je věčné. Blaze tomu, jehož srdce je otevřeno tomu, kdo je milý; blaze tomu, kdo je milý k tomu, kdo má srdce; blaze tomu, jehož srdce se stává - každým setkáním, každou radostí i bolestí, každým obdarováním i ztrátou, každou modlitbou a chválou – milejším před Bohem i před lidmi. Blaze tomu, jemuž je život školou milosrdenství. Blaze tomu, jemuž je při tom Bůh v Kristu Pastýřem, Mistrem a Pánem.

Bůh je Bohem milosrdným. Bylo by divné, kdyby nás stvořil jině, kdyby nám dal jiný cíl a kdyby nám své milosrdenství chtěl upřít. Boží milosrdenství je věrnost smlouvě, kterou s námi uzavřel skrze Noema, Abrahama a Mojžíše. Věrnost smlouvě, i když ji plní jen on sám ve svém Synu – Bohu i člověku Ježíši z Nazareta. Bůh je milosrdný Samařan, který se sklání nad námi polomrtvými a okradenými zálužným nepřítelem o poslední špetku důstojnosti – o schopnost věci změnit nebo se k nim aspoň vyjádřit. Bůh vymetá všechny kouty, aby našel ztracený peníz. Bůh se vydává na dalekou cestu, aby našel ovci, která se mu zaběhla. Bůh v Kristu sestupuje na kříži do hlubin viny a trestu, aby nám dal dar řeči – dar věrnosti smlouvě s úžasným Bohem, zapsané v milujícím srdci, obnovované vy-

znáním lásky ve svátostném stolování, ve slově Písma, v modlitbě, službě lidem.

„Krejčí jí ušil šaty, švec pro ni zhotovil boty, mluvec jí však dal dar řeči. Komu ta panna bude patřit nyní?“ ptá se pohádka. Komu bude chtít patřit, komu budeme chtít patřit, ptáme se my.

„Pane, ke komu bychom šli, ty máš slova věčného života“ (J 6,68).

Světa Košíčková

**Pane,
vymytý mozek,
robot naprogramovaný
nenávistí,
křičím JÁ, JÁ, MY.
Běhám po obchodech,
abych získala
to nejvýhodnější pro sebe,
komunikuji s druhými
bez zájmu o to,
co je v jejich srdci,
lačně sahám po zbrani
se zarputilou touhou
zničit ty druhé
za každou cenu.
Pane,
jen tvé milosrdenství
mě může zachránit,
vysvobodit od strachu
ze zbesilého řevu těch,
s nimiž se nelze domluvit,
přivést k věrnosti
a setrvání s tebou
ve tvém trápení,
které se mnou máš,
proměnit mě
k milosrdenství,
které je silnější
než odsouzení na smrt.
Pane,
dovol mi bydlet ve stánku
tvého milosrdenství.
Amen.**

